

Костыра Ю. — Наркоз кошек при помощи интра-ректального введения барбитуратов.

Исследованиям подвергли следующие препараты: Vetbutal, Surital, Eunarcon, Brevinarcon и Baytinal. Установили что дозы вызывающие глубокий сон равнялись для препаратов: Vetbutal, — 60—90 мг/кг, Surital — 100 мг/кг, Eunarcon — 100 мг/кг, Brevinarcon и Baytinal — 150 мг/кг. Сон появлялся в 15—25 минут после введения препарата и в соответствии от дозы, состояния здоровья и диетического приготовления животных продолжался 60—720 минут и больше.

Во время глубокого сна производили разные диагностические и хирургические операции. Продолжительность сна можно сократить устраняя остатки препарата из прямой кишки промывая ее теплой водой.

Kostyra J. — Anaesthesia of cats by means of intrarectally application of barbiturates.

The possibility of anaesthesia in cats by intrarectal introduction of barbiturates was examined. There were used: Vetbutal, Surital, Eunarcon, Brevinarcon and Baytinal. The doses which caused a deep sleep were as follows: Vetbutal 60—90 mg/kg, Surital 100 mg/kg, Eunarcon 100 mg/kg, Brevinarcon and Baytinal 150 mg/kg. Anaesthesia appeared after 15—25 min. since the drugs application and lasted in dependence on the dose, the status of health and dietetic preparation, from 60 to 720 min. and even longer. During the sleep there were carried out different operations. The time of anaesthesia could be shortened by removing the drug by warm water introduced into the rectum.

TADEUSZ JANIAK, WITOLD JANECZEK

Przypadek moczówki prostej pochodzenia nerkowego (Diabetes insipidus nephrogenes)

Z Instytutu Patologii i Terapii Zwierząt Wydziału Weterynaryjnego AR we Wrocławiu

Moczówka prosta, której głównym objawem, obok wielomoczu, jest wzmożone pragnienie, może przebiegać pod dwoma postaciami — jako moczówka ośrodkowa oraz moczówka prosta nerkowa. Istotą pierwszej jest upośledzenie lub brak wydzielania wewnętrznego ADH, istotą zaś drugiej upośledzenie lub brak oddziaływania nerek na endogenny ADH. Kliniczny objaw moczówki daje także polidypsja psychogenna, która podobnie jak moczówka prosta nerkowa, także jest oporna na egzogenne podawanie ADH (5, 7).

Opisany poniżej przypadek dotyczy psa-suki, rasy foxterrier, 4 lata nr ks. klin. 3797/73. Według danych z wywiadu pies od około pół roku wykazuje objawy wzmożonego pragnienia i częstego oddawania dużej ilości moczu.

Badaniem klinicznym stwierdzono: temperatura 38,8°C; tętno 63/min; oddechy 25/min.; ogólny stan odżywienia dobry, apetyt prawidłowy, zachowanie się bez zmian. Żadnych zmian chorobowych badaniem fizykalnym nie stwierdzono.

Badaniem laboratoryjnym stwierdzono: Hb 16g%, krwinki czerwone 6 680 000, krwinki białe 6 700, pałeczkowate 5, segmentowane 71, limfocyty 20, eozynofile 3, monocyt 1. Poziom mocznika 52 mg%, poziom w surowicy: chlorków 131,14 mEq/l, sodu 226,0 mEq/l, potasu 12,82 mEq/l. Mocz — barwa zielono-żółta, odczyn obojętny, c.wł. 1005, po odwirowaniu makroskopowo brak osadu, badaniem mikroskopowym stwierdzono dość liczne bakterie, pojedyncze leukocyty, pojedyncze nabłonki przejściowe, liczne kryształki szczawianu wapnia.

Wywiad i wyniki dodatkowych badań laboratoryjnych upoważniły do rozpoznania moczówki prostej. Z tego też względu leczenie rozpoczęto od podawania hypofizyny. Preparat po-

dawano przez dziesięć kolejnych dni. Ponieważ w miarę podawania preparatu następowała oporność na hypofizynę, powzięto podejrzenie nerkowej postaci tej jednostki chorobowej (5). Biorąc pod uwagę, że przyczyną jej może być stan zapalny nerek, wprowadzono do leczenia nitrofurantoinę, enkorton, vit. B i vit. C. Ww. preparaty stosowano przez okres dwóch tygodni. Poprawa zaczęła się już po upływie tygodnia od chwili rozpoczęcia leczenia, a pod koniec leczenia nitrofurantoiną objawy chorobowe całkowicie ustąpiły. Stan ten utrzymywał się przez dalsze trzy tygodnie. Wykonane w tym czasie badania moczu nie wykazały obiektywnej poprawy. Ciężar właściwy pozostawał nadal niski także i po diecie suchej.

Po 21 dniach od zakończenia podawania leków objawy powróciły w jeszcze bardziej nasilonej formie. Ponowne podawanie ww. leków nie dało żadnych efektów. Ponieważ pies nie „zareagował” także na podawanie hypofizyny, wykonano dodatkowe próby solne. Miały one na celu przeprowadzenie diagnozy różnicowej między moczówką nerkową a polidypsją psychogenną. Ponieważ przeprowadzenie tych prób wg: a) Hickey'a i Hare — dożylna kroplówka 2,5% NaCl (5), b) Cartera-Robinsa — doustne podawanie 2,0 NaCl (7), c) Dreyfusa — dożylna kroplówka 0,9% NaCl (5) następują u psa duże trudności, dlatego wykonano je w nieco zmienionej formie, a mianowicie:

ad a) po ośmiogodzinnej suchej diecie podano psu wodę w ilości 20ml/kg w.c., następnie dożylnie podano 0,25 ml 2,5% roztworu NaCl/kg w.c. Po upływie jednej godziny, w czasie której zbierano mocz, podano 10 j.v. hypofizyny i przez następną godzinę również zbierano mocz. Oznaczono wydaloną ilość i ciężar właściwy moczu. Ponadto we krwi i moczu ozna-

czano stężenie sodu, potasu, chloru i wapnia przed dożylną iniekcją NaCl, bezpośrednio przed podaniem hypofizyny i w godzinę po jej podaniu (tab. 1). Z przedstawionej tabeli wynika, że zarówno NaCl jak i hypofizyna nie miały wpływu na diurezę minutową.

Tab. 1. Wyniki próby po podaniu dożylnym 0,25 ml 2,5% roztworu NaCl/kg w.c.

mEq/l	Próba zerowa		Po podaniu NaCl		Po podaniu hypofizyny	
	osocze	mocz	osocze	mocz	osocze	mocz
Sód	184,4	41,3	186,0	45,69	184,34	58,69
Potas	3,84	8,2	3,79	11,79	3,79	14,1
Chlor	100,5	448,0	115,73	460,5	115,73	458,2
Wapń	6,2	4,5	6,25	6,25	6,15	3,75
Ilość moczu w ml	—	—	—	70	—	65
C. wł. moczu	—	1004	—	1001	—	1002

Stan ten oraz utrzymująca się hypernatremia przemawiają za moczówką nerkową.

ad b) podano doustnie 2 g NaCl w roztworze wodnym, po czym co godzinę określano ciężar właściwy moczu. W okresie trwania próby ciężar właściwy nie ulegał zmianie i za każdym razem wynosił 1006.

ad c) przez dwa kolejne dni podawano psu do picia *ad libitum* płyn fizjologiczny. W tym okresie wystąpiło bardzo silne pragnienie i wybitne nasilenie wielomoczu. Pies wypijał jednorazowo około 3 l płynu.

Ponieważ wyniki wszystkich wymienionych prób przemawiały za moczówką pochodzenia nerkowego, zastosowano w leczeniu furosemid po 1/2 tabl. co drugi dzień oraz thioridazynę w ilości 20 mg dziennie. Jednocześnie podawano chlorek potasu, ponieważ dłuższe podawanie furosemidu wymaga jego wydalania z moczem. Dotyczy to także jonów HCl⁻ (1, 4, 6) Już po drugim podaniu ww. leków objawy chorobowe ustąpiły. Cała kuracja trwała trzy tygodnie z tym,

że pod koniec leczenia furosemid podawano nieregularnie. Po dziesięciu miesiącach od chwili zakończenia kuracji nie zaobserwowano nawrotu choroby.

Omówienie wyników

Jak wynika z przebiegu choroby w omawianym przypadku mieliśmy do czynienia z nabytą postacią moczówki nerkowej spowodowanej wybiórczym — przejściowym uszkodzeniem kanalików nerkowych w toku najprawdopodobniej śródmiąższowego zapalenia nerek. Przypadek ten zasługuje na uwagę nie tylko ze względu na rzadkość występowania, ale także i ze względu na nietypowy przebieg. Pełny obraz moczówki nerkowej rozwinął się bowiem dopiero w toku stosowania hypofizyny. Sądzić zatem należy, że pies został doprowadzony w okresie rozwoju procesu chorobowego. Należy tutaj podkreślić paradoksalny wpływ furosemidu na przebieg choroby. O zastosowaniu chlortiazydów w leczeniu moczówki prostej donieśli Crawford i Kennedy w 1959 r. Celowość stosowania tego typu preparatów uzasadnia zwiększone ciśnienie osmotyczne krwi, spowodowane hypernatremią. Furosemid jako saluretyczny środek moczopędny obniża stężenie sodu we krwi i wygasza silne pragnienie. Tym samym przerywa błędne koło — hyperosmoza, polidypsja, poliuria (1, 3, 4, 6).

Piśmiennictwo

1. Bojanowicz K., Zubowski A., Patora-Szabela T.: Pol. Tyg. lek. 35, 1311, 1968.
2. Carter C., Simphiss T.: The Lancet 11, 21, 1063, 1956.
3. Crawford J., Kennedy G.: Nature 403, 4665, 891, 1959.
4. Lao M., Zaleski A.: Pol. Arch. Med. Wew. 6, 659, 1970.
5. Sarre H.: Choroby nerek. PZWL Warszawa 1971.
6. Szereszewska H., Raszeja-Wanic B., Jasinski K., Wolska E.: Pol. Arch. Med. Wew. 31, 1513, 1961.
7. Wiktor Z.: Zarys nefrologii klinicznej. PZWL Warszawa 1962.

Adres autora: prof. dr Tadeusz Janiak, Pl. Grunwaldzki 47, 50-366 Wrocław.

FORRAY A., SZÉL Gy.: Szybka metoda trawienia w wykrywaniu zakażeń *Trichinella spiralis* u świń. (Gyors emésztési eljárás a sertés *Trichinella spiralis* okozta fertőzőttségének megállapítására). Magy. Ao Lapja 30, 187—191, 1975 (3).

Podano własną, pewną i efektywną metodę wykrywania włośni w tuszach wieprzowych, przy użyciu metody trawienia. Trawienie wykonywano w płynie składającym się z papainy, pepsyny oraz kwasu solnego (pH 2—3) w temp. 37—55°C. Przy użyciu mechanicznego rozdrabniania czas trawienia skrócono ok. 6—8 min. W związku z tym już po 20—25 min. można odczytywać wynik. Jednocześnie można poddać trawieniu próbki mięsa pochodzące od 20—60 a nawet 100 świń. Przy użyciu tej metody 80% larw nie było uwalnianych z torebki, co sprzyja badaniom.

d. i.

PODHAJECKY K.: Wykrywanie włośni szybką metodą trawienia. (Izom-trichinellák kimutatása gyors emésztési módszerrel). Magy. Ao Lapja 30, 185—186, 1975 (3).

Pomimo, że w rzeźniach na terenie Czechosłowacji w ostatnich latach włośni nie stwierdzono autorzy opracowali szybką, orientacyjną metodę, zbiorowego wykrywania włośni, opierając się na sztucznym trawieniu. Przy pomocy tej metody można jednocześnie

trawić próbki mięśni od 100 szt. świń. Na całkowite przebadanie próbek mięśni od 100 szt. świń (rozdrabnianie, homogenizacja, elektromagnetyczne mieszanie, trawienie, chłodzenie, sedimentacja, oglądanie) potrzeba ok. 100—120 min. Jest to metoda prosta, pewna i szybka. Autor poleca następujący skład płynu trawieniowego: pepsini (10 000—14 000 j/g) — 4,0, Acidi hydrochlorici — 10,0, Aque fontis — ad 1 000,0. Na 1 g mięsa należy użyć 20 ml płynu trawieniowego.

d. i.

SCHNEIDER F., ECKERT J., KELLER H.: Badania nad planowym leczniczym zwalczaniem motylicy. (Ein Modellversuch zur planmäßigen medikamentellen Fasciolose-Bekämpfung). Schweiz. Arch. Tierheilk. 117, 185—191, 1975 (4).

Badaniom koproskopowym poddano 239 sztuk bydła z kantonu Zurich w kierunku motylicy. Fasciola hepatica stwierdzono w 58% przypadków. Przy jednorazowym podaniu około 10 mg/kg BW Dovenix (Nitroxynil) lub ok. 3 mg/kg BW Bilevon-R (Niclofolan) ilość wydalanych jaj motylicy zmniejszyła się z 58 do 3%. Po jednorocznym leczeniu zwierząt tymi preparatami odsetek sztuk motylicznych zmniejszył się do 35%. Autorzy uważają, że problem zwalczania motylicy bydła jest ciągle dyskusyjny.

d. i.